

Bài 7: QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC TRONG LĨNH VỰC QUẢN LÝ QUỸ ĐẦU TƯ VÀ CƠ CHẾ BẢO VỆ QUYỀN LỢI NHÀ ĐẦU TƯ

LTS – Có lẽ một trong những vấn đề khiến bạn quan tâm nhất khi đầu tư vào các quỹ đầu tư là quyền lợi của bạn được bảo vệ ra sao. Chúng ta hãy cùng tìm hiểu quản lý Nhà nước về lĩnh vực này và điếm qua cơ chế bảo vệ quyền lợi nhà đầu tư thông qua các quy định pháp luật hiện hành.

Quản lý Nhà nước trong lĩnh vực quản lý quỹ đầu tư

Ủy Ban Chứng khoán Nhà Nước (UBCKNN) là Cơ quan Quản lý Nhà nước về hoạt động chứng khoán và TTCK nói chung, cũng như hoạt động quản lý quỹ nói riêng. Được thành lập vào năm 1996, ban đầu UBCKNN trực thuộc Chính phủ. Năm 2004, UBCKNN được sáp nhập vào Bộ Tài chính.

Vào thời điểm này, mặc dù Luật Chứng Khoán chưa có hiệu lực, hoạt động quỹ đầu tư và công ty quản lý quỹ đầu tư được UBCKNN quản lý rất chặt chẽ bởi hai văn bản chính:

- Nghị định 144/2003/NĐ-CP ngày 28/11/2003 của Chính phủ về chứng khoán và TTCK, quy định việc phát hành chứng khoán ra công chúng, niêm yết, kinh doanh, giao dịch chứng khoán và các hoạt động, dịch vụ về chứng khoán và TTCK tại Việt Nam;
- Quy chế tổ chức hoạt động của quỹ đầu tư chứng khoán và công ty quản lý quỹ, ban hành theo Quyết định 73/2004/QĐ-BTC ngày 3/9/2004 của Bộ Tài chính.

Quy chế này quy định việc tổ chức và hoạt động của các công ty quản lý quỹ, ngân hàng giám sát, việc huy động vốn, lập và hoạt động của quỹ đầu tư chứng khoán và hoạt động của các tổ chức cung cấp dịch vụ cho quỹ đầu tư chứng khoán.

Cơ chế bảo vệ quyền lợi nhà đầu tư

Có thể thấy rằng mọi hoạt động liên quan đến quản lý, giao dịch chứng khoán cũng như hoạt động của các quỹ đầu tư đều được Nhà nước quản lý rất chặt chẽ, nhằm đảm bảo sự phát triển ổn định của nền kinh tế và bảo vệ tối đa quyền lợi của các nhà đầu tư.

Quyền được có những nhà quản lý quỹ có năng lực

UBCKNN chỉ cấp phép hoạt động quản lý quỹ cho các tổ chức đáp ứng đủ các điều kiện về vốn, cơ sở vật chất kỹ thuật, và đặc biệt là về năng lực chuyên môn của đội ngũ nhân viên nghiệp vụ và ban lãnh đạo công ty. Quy chế 73 dành toàn bộ Chương IV với 20 điều quy định rất cụ thể về công ty

quản lý quỹ, từ thành lập đến các yêu cầu buộc phải đảm bảo về tổ chức và hoạt động.

Quyền được cung cấp thông tin công khai, minh bạch

Trước khi phát hành chứng chỉ quỹ ra công chúng, Công ty quản lý quỹ phải soạn thảo và trình UBCKNN phê duyệt Bản Cáo Bạch và Dự thảo Điều lệ Quỹ. Đây là những văn bản thông báo về tình hình tài chính, hoạt động kinh doanh của quỹ và phương án đầu tư số tiền thu được từ việc phát hành.

Trong quá trình hoạt động của quỹ, định kỳ, Công ty quản lý quỹ phải báo cáo công khai cho các nhà đầu tư về hoạt động đầu tư, danh mục đầu tư, tình hình tài sản quỹ, báo cáo thay đổi giá trị tài sản ròng của quỹ... Qua đó, các nhà đầu tư có thể nắm rõ tình hình hoạt động của quỹ cũng như hiệu quả các khoản đầu tư của mình.

Formatted: Dutch (Netherlands)

Quyền giám sát hoạt động của Quỹ, Công ty quản lý quỹ và Ngân hàng giám sát

Nhà đầu tư được quyền tham gia các đại hội nhà đầu tư. Đại hội nhà đầu tư, được tổ chức định kỳ hàng năm hoặc bất thường, để bàn bạc và thông qua những quyết định quan trọng như Điều lệ quỹ, chính sách đầu tư, phân phối lợi nhuận, lựa chọn Công ty quản lý quỹ, lựa chọn Ngân hàng giám sát và công ty kiểm toán, v.v. Đại hội bầu ra *Ban đại diện quỹ* để giám sát thường xuyên hoạt động của quỹ, công ty quản lý quỹ, ngân hàng giám sát và các bên có liên quan.

Quyền được chia cổ tức

Nhà đầu tư được hưởng lợi từ hoạt động đầu tư của quỹ tương đương với tỷ lệ góp vốn của mình.

Những quy định khác nhằm bảo vệ quyền lợi nhà đầu tư

• Tách biệt giữa Công ty quản lý quỹ và Ngân hàng giám sát

Công ty quản lý quỹ ra các quyết định đầu tư theo các tiêu chí quy định trong Điều lệ quỹ. Tuy nhiên, mọi tài sản của quỹ được lưu giữ, bảo quản tại Ngân hàng giám sát, một ngân hàng độc lập với Công ty quản lý quỹ.

• Những quy định đảm bảo tính đa dạng và hạn chế rủi ro của quỹ

Để đảm bảo mức độ đa dạng hóa nhằm giảm rủi ro, các quy định pháp luật hiện hành yêu cầu quỹ công chúng phải tuân theo một loạt các hạn chế trong đầu tư. Ngoài ra, từng quỹ có thể có những quy định bổ sung chặt chẽ hơn.

• Kiểm soát giao dịch với người có liên quan

Tổng giám đốc, phó tổng giám đốc, thành viên hội đồng quản trị của Công ty quản lý quỹ, Người điều hành quỹ hoặc người có liên quan không được phép mua tài sản của quỹ công chúng cho công ty hoặc cho chính mình hoặc bán tài sản của mình cho quỹ công chúng.

Ngoài ra, các công ty quản lý quỹ còn có cơ chế giám sát nội bộ rất chặt chẽ nhằm đảm bảo mọi hoạt động của công ty quản lý quỹ, của quỹ tuân thủ chặt chẽ mọi quy định của pháp luật và đúng với Điều lệ quỹ.

Kỳ tới: Prudential - kinh nghiệm và kỹ năng quản lý quỹ